

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основною метою проведення самостійної роботи студентів є поглиблення та закріплення теоретичних знань студентів з даної дисципліни, формування в них аналітичних навичок стосовно економічних і грошово-кредитних проблем суспільства.

Самостійна робота студентів-заочників з курсу “Гроші та кредит” передбачає опрацювання лекційного матеріалу, самостійне освоєння деяких тем, вивчення відповідних законодавчих актів, теоретичних джерел, написання та презентацію рефератів, вирішення задач.

Виконання завдань самостійної роботи дасть змогу студентам успішно підготуватись до заліку.

Основною формою опрацювання теоретичних джерел та основних законодавчих актів є опорний конспект.

Зміст самостійної роботи

№ п/п	Найменування змістовних модулів, тем і форм самостійних занять і їх короткий зміст	Кільк. годин	Форма контролю*	Місце проведення
	ЗМ 1 Гроші і грошові системи			
1.	Тема: Сутність і функції грошей 1. Підготувати доклад за темами: «Форми грошей», «Характеристика сучасних форм грошей» 2. Сформувати схему, що відображує еволюцію форм грошей	1	ПК, УО	Компютерний кабінет, Чит. зал.
2.	Тема: Грошовий обіг і грошові потоки 1. Схематично побудувати модель грошового обороту. Відобразити на схемі ринки продуктів та ресурсів, грошовий ринок та світовий ринок 2. Охарактеризувати ринки продуктів та ресурсів, грошовий ринок та світовий ринок 3. Підготувати короткий конспект за темою «Особливості монетизації економіки України»	2	ТК	»
3.	Тема: Грошовий ринок 1. Охарактеризувати сучасні інструменти грошового ринку 2. Підготувати доповідь за темою «Особливості формування попиту на гроші в умовах економіки України» 3. Підготувати короткий конспект за темою «Інструменти ринку капіталів»	3	ПР, УО	»
4.	Тема: Грошові системи 1. Підготувати доповідь за темою «Грошова система України» 2. Законспектувати характеристику платіжних систем, їхню оргструктуру та якісні характеристики	2	ТК, УО	»
5.	Підготовка до лекцій	1		»
6.	Підготовка до семінарських (практичних) занять	3	ПК	»
7.	Підготовка до модульної контрольної роботи	1	МК	»
	ЗМ 2 Грошовий ринок і теорія грошей			
8.	Тема: Інфляція та грошові реформи 1. Охарактеризувати основні вимірники інфляції, вказати порядок їхнього розрахунку 2. Зробити короткий конспект за темами «Економічні та соціальні наслідки інфляції», «Особливості інфляції в Україні»	3	ПР	»

№ п/п	Найменування змістовних модулів, тем і форм самостійних занять і їх короткий зміст	Кільк. годин	Форма контролю*	Місце проведення
9.	Тема: Валютний ринок і валютні системи 1. Підготувати доповідь за темами «Особливості формування валютної системи України», «Етапи світової валютної системи» 2. Зробити короткий конспект за темами: «Поняття світової валютної системи. Елементи світової валютної системи», «Міжнародні ринки грошей та капіталів»	4	ТК, УО	»
10.	Тема: Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика Схематично відобразити сукупність чинників впливу на пропозицію грошей, дати їхню коротку характеристику	1	ПР	»
11.	Тема: Роль грошей у ринковій економіці 1. Підготувати доповідь за темою «Особливості передавального механізму в трансформаційній економіці України» 2. Зробити короткий конспект за темою: «Переваги монетарної політики перед бартерною»	2	УО, ПК	Чит. зал.
12.	Тема: Теорія грошей 1. Підготувати доповідь за темою «Грошово-кредитна політика України у світлі грошових теорій» 2. Зробити короткий конспект за темою: «Кон'юнктурна теорія цінності грошей М.І.Тугана-Барановського»		УО, ПК	Чит. зал.
13.	Підготовка до лекцій	1		»
14.	Підготовка до семінарських (практичних) занять	3	ПК	»
15.	Підготовка до модульної контрольної роботи	1	МК	»
	ЗМ 3 Кредит			
16.	Тема: Сутність і функції кредиту Зробити доповіді за темами «Роль кредиту в розвитку економіки», «Розвиток кредитних відносин в Україні»	1	УО, ПК	»
17.	Тема: Форми, види і роль кредиту 1. Вивчити та законспектувати основні аспекти методики оцінки кредитоспроможності позичальника 2. Схематично зобразити та охарактеризувати алгоритм укладання кредитних договорів	2	ПК, ТК	»
18.	Тема: Теоретичні засади процента 1. Зробити доповідь за темою «Роль процента» 2. Вивчити та законспектувати основні аспекти страхування ризику непогашеного кредиту та відповідальність позичальника за непогашення кредиту	2	УО, ПР	»
19.	Підготовка до лекцій	1		»
20.	Підготовка до семінарських (практичних) занять	2	ПК	»
21.	Підготовка до модульної контрольної роботи	1	МК	»
	ЗМ 4 Банківництво			
22.	Тема: Фінансове посередництво грошового ринку 1. Зробити доповідь за темою «Особливості побудови банківської системи в Україні» 2. Зробити короткий конспект за темою: «Походження та розвиток комерційних банків»	2	ПК, УО	»
23.	Тема: Теоретичні засади діяльності комерційних банків 1. Зробити доповідь за темою «Розвиток комерційних банків в Україні» 2. Вивчити та законспектувати економічні нормативи регулювання банківської діяльності України	1	УО, ТК	»

№ п/п	Найменування змістовних модулів, тем і форм самостійних занять і їх короткий зміст	Кільк. годин	Форма контролю*	Місце проведення
24.	Тема: Центральні банки в системі монетарного та банківського управління Зробити короткий конспект за темами: «Походження та розвиток центральних банків», «Незалежний статус центральних банків»	2	ПК, УО	»
25.	Тема: Міжнародні фінансово-кредитні установи та їх співробітництво з Україною 1. Підготувати доповідь за темою «Форми співробітництва міжнародних валютно-кредитних установ з Україною» 2. Зробити короткий конспект за темою: «Інтеграційні процеси та створення міжнародних фінансово-кредитних установ»	3	ПК, УО, ПР	»
26.	Підготовка до лекцій	1		»
27.	Підготовка до семінарських (практичних) занять	4	ПК	»
28.	Підготовка до модульної контрольної роботи	1	МК	»

* - ПК – поточний контроль; МК – модульний контроль (письмова модульна контрольна робота); ТК – тестовий контроль; ПР – письмова робота; УО – усне опитування.

Крім опрацювання теоретичного матеріалу із зазначених тем, студентам пропонується написати один з рефератів із наведеного переліку.

Тематика рефератів з теми «Природа грошей»

1. Суть та характер обігу торгових грошей.
2. Роль грошей у перехідний період до ринкової економіки в Україні.
3. Вартість грошей.
4. Функція грошей як засобу обігу. Характер обігу електронних грошей.
5. Необхідність та суть грошей.
6. Форми грошей та їх еволюція.
7. Суть і види кредитних грошей.

Тематика рефератів з теми «Грошовий оборот та грошовий обіг»

1. Грошовий оборот та грошові потоки в Україні.
2. Основні ринки, що взаємопов'язуються грошовим оборотом.
3. Закон кількості грошей, необхідної для обігу та виконання його вимог в Україні.
4. Методи регулювання грошового обігу в Україні.

Тематика рефератів з теми “Теорії грошей”

1. Суть кількісної теорії грошей та причини її виникнення.
2. “Трансакційний варіант” Кількісної теорії грошей.
3. “Кембріджська версія” кількісної теорії грошей.
4. Вклад Дж.Кейнса у розробку кількісної теорії грошей.

5. Монетаризм та його сучасне застосування.

Тематика рефератів з теми “Грошові реформи”

1. Грошові реформи в країнах колишнього СРСР.
2. Види грошових реформ.
3. Механізм та особливості проведення грошової реформи в Україні

Тематика рефератів з теми “Кредитні відносини”

1. Розвиток кредиту в економіці України (на прикладі однієї з галузей).
2. Роль кредиту в становленні ринкової економіки в Україні.
3. Форми та види кредиту в Україні.
4. Позичковий процент та фактори його диференціації.
5. Стан та перспективи розвитку кредитних операцій комерційних банків України.
6. Кредитна угода, її зміст та значення для організації кредитних відносин.
7. Банківський контроль та кредитні санкції.
8. Позичковий процент та його роль у розвитку економіки.
9. Процентна політика в умовах інфляції.

Тематика рефератів з теми “Кредитна система”

1. Центральний банк, його функції і роль.
2. Банківська система України.
3. Кредитна система України та проблеми її розвитку.
4. Розвиток і розширення ринку банківських послуг в Україні.
5. Комерційні банки України.
6. Небанківські фінансово-кредитні установи в Україні.
7. Забезпечення стійкості банківської системи.

Тематика рефератів з теми «Валютний ринок, валютні відносини та валютні системи»

1. Міжнародний валютний фонд.
2. Світовий банк.
3. Європейський банк реконструкції і розвитку.
4. Форми міжнародних розрахунків.
5. Форми міжнародного кредиту.

ЗАЛІКОВІ ПИТАННЯ

1. Походження і суть грошей. Етапи розвитку форм вартості.
2. Роль грошей в розвитку суспільства.
3. Функції грошей в суспільстві.
4. Гроші як засіб обігу і засіб платежу.

5. Функція грошей як міри вартості та засобу нагромадження.
6. Форми грошей та їх еволюція.
7. Грошовий оборот та його структура.
8. Суть та характеристика грошового обігу.
9. Характеристика основних теорій грошей.
10. Характеристика сучасних засобів платежу, що обслуговують грошовий обіг.
11. Маса грошей. Способи її класифікації.
12. Маса грошей, її склад та фактори зміни обсягу і структури.
13. Швидкість обігу грошової одиниці. Суть, порядок визначення та фактори, що на неї впливають.
14. Закон грошового обігу.
15. Основні типи грошових систем.
16. Грошова система та її елементи.
17. Грошові реформи, їх цілі та види.
18. Грошова реформа в Україні.
19. Суть, цілі та інструменти грошово-кредитної політики.
20. Створення та розвиток грошової системи України.
21. Особливості безготівкового обороту. Принципи розрахунків.
22. Види рахунків та порядок їх відкриття.
23. Форми безготівкових розрахунків.
24. Розрахунки з використанням векселів.
25. Розрахунки чеками.
26. Види та порядок оформлення розрахункових документів.
27. Особливості готівкового обігу та його організація.
28. Взаємозв'язок касових та емісійних операцій комерційних банків.
29. Необхідність та суть кредиту.
30. Функції та роль кредиту в ринковій економіці.
31. Процент за кредит, його суть, роль в економіці та фактори, що впливають на його величину. Норма процента.
32. Поняття процентного ризику та способи його зменшення.
33. Форми та види кредитів.
34. Організація банківського кредитування .
35. Способи захисту від кредитного ризику.
36. Кредитна система, сутність та структура.
37. Банківська система: структура, функції, етапи розвитку.
38. Центральні банки, їх походження та функції.
39. Комерційні банки: характеристика, класифікація, умови створення.
40. Доходи, витрати, прибуток комерційного банку. Баланс банку.
41. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їх значення в економіці.
42. Послуги комерційних банків.
43. Факторингові та лізингові операції.
44. Валютний курс та фактори, що на нього впливають.
45. Конвертованість валюти.
46. Валютна система. Види валютних систем.
47. Етапи розвитку світової валютної системи.
48. Види валютних операцій.
49. Форми міжнародних розрахунків.
50. Міжнародні кредитні операції.

Рекомендована література

Основна література:

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 №2121-III.
2. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затв. постановою Правління НБУ від 21.01.2004 № 22.
3. Габбард, Р. Глен. Гроші, фінансова система та економіка: Підручник / Пер. з англ.; Наук. ред. пер. М.Савлук, Д.Олесневич. – К.: КНЕУ, 2004. – 889 с.
4. Гальчинський А.С. Теорія грошей: Навч.-метод. посіб.. – 4-те вид., змінене і доп. - К. : ОСНОВИ, 2001. – 412 с.
5. Гроші та кредит: Підручник. - 3-тє вид., перероб. і доп. / М.І. Савлук, А. М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М. І. Савлука. - К.: КНЕУ, 2002. - 598 с.
6. Гроші та кредит: Підручник. – 5-те вид., без змін / М.І.Савлук, А.М.Мороз, І.М.Лазепко та ін.; За заг. ред.. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2008. – 744 с.
7. Івасів Б.С. Гроші та кредит. - Тернопіль: Карт-бланш, Київ: Кондор, 2008. - 528 с.
8. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 344 с.
9. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. -Львів: Новий Світ-2000, 2006. - 432 с.
10. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В.С. Стельмаха. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.
11. Пахомов В.І. Гроші та кредит: Навч.-метод. посіб. / В.І.Пахомов, Л.В.Стрільчук. – К.: МАУП, 2004. – 56 с.
12. Савлук М.І., Лазепко І.М., Брегеда О.А., Баріда Н.П. Гроші та кредит: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. - К. : КНЕУ, 2006. – 200 с.
13. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.

Додаткова література:

14. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.96 № 448/96-ВР.
15. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 №2346-III.
16. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.97 №723/97-ВР.

17. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III.
18. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 №3840-IV.
19. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затв. постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 №492.
20. Міжнародний договір «Конвенція про міждержавний лізинг» від 25.11.98.
21. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затв. постановою Правління НБУ від 15.12.2004 №637.
22. Положення про порядок емісії спеціальних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затв. постановою Правління НБУ від 30.04.2010 №223.
23. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України, затв. Постанова Правління НБУ від 16.12.2002 N 508.
24. Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України, затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2000 № 520.
25. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків, затв. Постановою Правління НБУ від 06.07.2000 №279.
26. Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України, затв. постановою Правління НБУ від 30.04.2009 № 259.
27. Долан Э. Дж., Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. - М., 2006. – 448 с.
28. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей: Реферат- дайджест / Асоціація українських банків / В.М. Фещенко (референт-уклад.). - К., 2009. – 189 с.
29. Колесніченко В.Ф. Гроші та кредит. Навчальний посібник – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 370 с.
30. Мороз А.М., Пуховкіна М.Ф., Савлук М.І., Алексеєнко М.Д., Дзюблюк О.В.. Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підручник. – К.:КНЕУ, 2005. -556 с.
31. Туган-Барановський М.І. Паперові гроші та метал. – К.: КНЕУ, 2004 .-200 с.